

GROENLINKS
GOUDA

Inleiding: De kans aan de IJssel

Terwijl duizenden Gouvenaars tevergeefs zoeken naar een betaalbare woning, ligt aan de oevers van de Hollandse IJssel een vergeten mogelijkheid: het terrein van Cargill. Waar nu nog industrie draait die nauwelijks lokaal werkgelegenheid biedt en de lucht vervuult, kan straks een duurzame, sociale en groene wijk verrijzen.

Net zoals in IJmuiden een toekomst na Tata Steel in beeld brengt, zo presenteert GroenLinks Gouda een plan voor een eerlijke, leefbare en duurzame herontwikkeling van het Cargill-terrein.

Probleem

Te midden van een wooncrisis met meer dan 9.000 woningzoekenden in Gouda, ligt er aan de rand van de stad een terrein waar winst boven welzijn gaat: de fabriek van Cargill. Terwijl Gouvenaars in de kou staan, draait deze multinational door op vervuilende industrie, terwijl ze nauwelijks lokale werkgelegenheid biedt.

Cargill zorgt niet alleen voor geurhinder en uitstoot, maar druist in tegen het Schone Lucht Akkoord en de ambities om in 2040 CO₂-neutraal te zijn. In dit kader heeft Gouda zich gecommitteerd aan structurele verbetering van de luchtkwaliteit en het terugdringen van (indirecte) emissies.

GroenLinks stelt voor: ontmantel Cargill, en transformeer deze locatie tot een duurzame, gezonde en toegankelijke woonwijk met circulaire voorzieningen. Inzet is een wijk met betaalbare woningen, groen, en schone lucht. Net zoals IJmuiden nadenkt over een toekomst zonder Tata Steel is het moment gekomen voor Gouda om los te komen van vervuilende industrie en koers te zetten naar een CO₂-neutrale, leefbare stad voor iedereen.

✗ Waarom het op termijn geen duurzame toekomst heeft

1. Verhoogde milieudruk is niet meer verdedigbaar

GroenLinks heeft eerder in 2013 in het debat over (toen) Croda gesteld dat er in dit deel van Gouda structureel ruimte gezocht wordt om industriële hinder te legaliseren, in plaats van deze terug te dringen. Dezelfde lijn geldt voor (het huidige) Cargill. De korte afstand van woonwijken zoals Korte Akkeren zijn niet te verenigen met de doelen uit het Schone Lucht Akkoord of de ambitie om Gouda in 2040 CO₂-neutraal te maken. We moeten op een moment accepteren dat industrieterreinen op deze plek geen langdurige toekomst hebben.

2. Ruimtelijke kwaliteit

Cargill en andere bedrijven vragen om verdichting, terwijl de omliggende wijken, cultuurhistorie (zoals de Watertoren) en open IJsselzones daar niet op zijn ingericht. De IJssel heeft potentie als recreatieve, landschappelijke en stedelijke structuurdrager. Zolang het terrein wordt ingezet voor grootschalige industriële productie, blijft deze potentie volledig geblokkeerd. Deze spanning tast:

- de zichtlijnen en ruimtelijke kwaliteit aan;
- belemmert de ontwikkeling van groene IJsseloevers;
- én past niet binnen de Nota Hoogbouw van Gouda, waarin deze locatie expliciet niet is aangewezen voor hoogbouw;
- het industrieterrein valt binnen een geluidgezoneerd gebied, maar de geluidscontour is meerdere keer opgerekt. Dit vergroot de overlast voor omliggende woonwijken zoals de Korte Akkeren;
- ambities voor natuurinclusief bouwen en het Goudse beleid om ruimte te scheppen voor woningbouw aan de randen van de stad.

3. Geen planologische rechtvaardiging voor behoud op lange termijn

Het huidige bestemmingsplan is gestoeld op het faciliteren van bestaande bedrijvigheid, niet op ruimtelijke vernieuwing. Dit is defensief beleid dat:

- de status quo beschermt zonder maatschappelijk draagvlak;
- kansen op woningbouw en duurzame gebiedstransformatie belemmert;
- en het in stand houden van vervuilende industrie dat op termijn niet houdbaar is.

✓ GroenLinks kiest voor duurzame transformatie

- Het Cargill-terrein moet gefaseerd worden vrijgemaakt voor woningbouw en voorzieningen.
- De gemeente moet stoppen met faciliteren van vervuilende industrie op binnenstedelijke locaties.
- Een conserverend bestemmingsplan of herziening naar gemengd stedelijk gebied (wonen, werken, recreatie) is noodzakelijk.

Onze visie voor dit industrieterrein en Gouda:

1. Bouw 5.000 duurzame woningen tot 2040

- Minstens 40% sociale huurwoningen.
- 30% middenhuur en 30% betaalbare koopwoningen voor starters en jonge gezinnen.
- Houtbouw, klimaatadaptief, energieneutraal.
- Projecten voor jongeren, ouderen en alleenstaanden die nu klem zitten.

2. Van industrie naar luchtkwaliteit

- De (indirecte) uitstoot en geurhinder van Cargill zorgen voor vervuiling en gezondheidsrisico's.
- Een woonwijk in plaats van zware industrie betekent: schone lucht, minder verkeersbewegingen, meer leefkwaliteit.
- Groene buffers en publieke stadsparken vervangen de fabrieksinstallaties.

3. Groene economische vernieuwing: banen mét toekomst

- Herontwikkeling levert honderden banen op.
- We creëren een nieuw economisch ecosysteem gericht op welzijn, circulariteit en onderwijs.
- Lokale ondernemers krijgen voorrang bij aanbestedingen.

Programmaoverzicht Wonen, Werken en Ontmoeten aan de IJssel (indicatief)

Kans om 5.000 woningen voor 2040 te realiseren. We houden vast aan de verhoudingen van **40% sociaal**, **30% middenhuur** en **30% betaalbare koop**, omdat dit een sterke mix oplevert voor diversiteit, betaalbaarheid en leefbaarheid.

Functie	Categorie	Percentage	Aantal
Wonen	Sociale huur	40%	2.000 woningen
	Middenhuur	30%	1.500 woningen
	Betaalbare koop	30%	1.500 woningen
		100%	5.000 woningen
Bedrijvigheid	Deelwerkplaatsen		
	Prefab-fabriek		
	Repair cafés		± 35.000 m ² BVO
Horeca	Eetcafés/foodlabs		± 12.000 m ² BVO
Onderwijs & zorg	Gezondheidscentrum		
	Buitenschoolse opvang (BSO)		± 10.000 m ² BVO
Ontmoeting & cultuur	Buurthuis		
	Bibliotheek		± 6.000 m ² BVO
Groen en blauw	Moestuinen		
	Groenwaterpark		
	Regenwaterbuffers		n.t.b.
Mobiliteit	Mobiliteitshub (deelmobiliteit)		
	Elektrische IJsselveer (verbinding Goudasfalt)		n.t.b.

Deze mix biedt starters, gezinnen, ouderen en alleenstaanden een eerlijke kans op een woning. We kiezen voor duurzame houtbouw, klimaatadaptieve inrichting en energieneutrale woningen.

Aanpak in 5 speerpunten:

1. Publieke regie & grondbank

Gemeente Gouda en Provincie Zuid-Holland kopen samen het Cargill-terrein en stichten een publieke grondbank. De grond wordt in fasen in erfpacht uitgegeven, zodat waardeinstijgingen terugvloeien in een gebiedsfonds voor woningen, openbaar groen, mobiliteit en sociale voorzieningen.

2. Wonen voor elke levensfase

Binnen de verdeling 40 % sociaal – 30 % middenhuur – 30 % betaalbare koop wordt 10 % van alle woningen specifiek toegewezen aan jongeren (18-28) en ouderen (65+). Dit stimuleert doorstroming en intergenerationeel wonen.

3. Lokale & circulaire bedrijvigheid

Bij toewijzing van werk- en bedrijfsruimten krijgen duurzame maakbedrijven, ambachtswerkplaatsen en circulaire startups voorrang. Een circulaire makershub met repair-café's en urban-mining werkplaatsen creëert buurtbanen en verlengt levenscycli van materialen.

4. Gebieds-VvE voor gedeelde lasten

Woningeigenaren én huurders participeren in één Gebieds-Vereniging van Eigenaars (VvE 2.0) die collectieve energie-, mobiliteits- en groenvoorzieningen beheert. Gezamenlijke inkoop en onderhoud houden servicekosten laag en vergroten zeggenschap.

5. Betaalbare duurzaamheid

De wijk wordt energie- en klimaatpositief: biobased bouw, een warmtenet en gedeelde mobiliteit zorgen dat totale woonlasten structureel lager liggen dan in gangbare nieuwbouw.

Gefaseerde indicatieve planning:

Jaar	Fase	Kernactiviteit
2026 – 2030	Vorbereidingsfase	
	Intentieovereenkomst	Gemeente en Provincie kopen terrein
	Grondaankoop	Oprichting publieke grondbank/fonds
	Masterplan & participatie	Stedenbouwkundig ontwerp
	Sloop & sanering	Ontmanteling industrie
2030 – 2032	Fase 0	Aanleg warmtenet
2032 – 2034	Fase 1 (± 1 000 woningen)	Sociale huur- en middenhuurblokken
2034 – 2036	Fase 2 (± 1 500 woningen)	Betaalbare koop en Gebieds-VvE
2036 – 2038	Fase 3 (± 1 500 woningen)	Duurzame verdichting langs de IJssel
2038 – 2040	Fase 4 (voorzieningen)	Mobiliteitshub en buurtfuncties
2040	Oplevering	Eindoplevering gebied